

pogoltnil na brzici. Z ribo se je zato nemudoma dvignil v zrak in odletel nekaj deset metrov navzdol po toku, pod brzico v mirnejše vode. Tam mi je žal izginil izpred oči, tako da nisem videl, ali mu je ribo uspelo pogoltniti.

Voda na brzici je bila plitva in nikjer, razen morda v tolmunčkih med kamni, ni dosegla dveh pednjev.

V tej zimi (1995/96) je Bohinjsko jezero začelo zamrzovati šele proti sredini februarja, popolnoma je zamrznilo tik pred koncem februarja. Na jezeru se je vso zimo zadrževala manjša skupina 5-10 malih ponirkov. Po zaledenitvi Bohinjskega jezera so se ponirki umaknili drugam, saj smo jih kljub vsakotredenskim obiskom vnovič opazili šele konec marca, ko se je led stajal.

Opisano opazovanje malega ponirka je zelo nenavaden način prehranjevanja za to vrsto, saj smo je vajeni iz stoječih in počasi tekočih voda. Ni mi znano, da bi bilo podobno vedenje za to vrsto v literaturi kje opisano. *Tomaž Jančar, Gorenje Blato 31, 1291 Škofljica*

KONOPNICA *Anas strepera*

GADWALL - 4 (two males and two females) on 1st February 1998 on the river Sava near Ljubljana

Poročilo o zanimivostih s Save pri Ljubljani (*Acrocephalus* 83) sem zaključil z majem 1997, ko se je končala sezona preletnikov in začela sezona piknikov, sončnih kopeli in raznih nenavadnih dejavnosti različnih osebkov, ki jih Sava privlači kot magnet.

Jeseni 1997 so se spet pričela vrstiti presenečenja. Na Savi pri Tomačevem sem opazoval naslednje v tem okolišu redke vrste: 11.9. malega galeba *Larus minutus* (prvoletni osebek v skupini prvoletnih rečnih galebov), 19.9. samca čopaste črnice *Aythya fuligula*, manjše skupine žvižgavk *Anas penelope* prvič 7.10 in nato še nekajkrat v tem mesecu in v novembru, ter 4.11. samca dolgorepe race *Anas acuta* (imena pa si ni zaslužil, ker so mu značilna repna peresa manjkalna).

Pokazalo se je, da se na tem delu Save pojavljajo vse tiste race in ponirki, ki jih je mogoče udobno opazovati na Savi pri Zbiljah in Trbojah, s to razliko, da so tu redki gostje in največkrat v manjših skupinah ali celo posamično. Plačilo za porabljene ure in prehojene kilometre je večja bližina opazovanja, kot je mogoča na jezerih ali na morski obali.

Od pravih rac (rod *Anas*) mi v letih 1996 in 1997 ni uspelo odkriti samo konopnice, česar pa nisem pripisoval njeni redkosti, pač pa neizraziti obarvanosti. Pomladi 1997 sem namreč v skupini kreheljev in mlakaric opazil tudi nekaj rac, ki so bile po velikosti in videzu nekaj vmesnega med samico ene in druge imenovane vrste, in kasneje sem si očitaj, da se jim nisem bolj posvetil. No, 1.2.1998 sem prezebajoč na bregu blizu mosta štajerske vpadnice z zadovoljstvom popravil ta svoj spregled.

Med lenobno počivajočimi mlakaricami je mojo pozornost pritegnila raca, ki se je edina marljivo postavljala na glavo in vsakič, ko je zadek usmerila navpično proti nebu, so se ji konice peruti prekrizale, tako da so izoblikovale znamenito Churchillovo gesto - zmagali bomo (črko "v", victory). V tem položaju je prišel bel trikotnik, nameščen ob zadnjem delu trupa, lepo do izraza. Ta je bila samica, kmalu pa sem zagledal še eno samico in dva lepa samca. Ne bom jih obširneje popisoval, rečem naj le to, da je bilo perje dosti bolj izrazito in mikavno obarvano kot na katerikoli sliki v priročnikih; bil je pač dan z izjemno čistim zrakom in ravno pravšnje difuzno svetlobo. Primerjal sem tudi samici konopnice in mlakarice, ko sta počivali v plitvi vodi in obračali proti meni prsi in trebuh. Konopnica je imela opazno manjša peresa, med rjavino zgornjega dela prsi in belino trebuha pa je bilo precej obsežno rjavo-sivo belo marmorirano polje.

Ko se je jel v *Acrocephalusu* pojavljati izraz "nočni efekt", sem po tem vzoru in glede na svoje izkušnje na Savi skoval izraz "račji efekt". Množica rac, jeseni in pozimi je običajno tu 100 do 200 mlakaric, dobesedno vabi samotne popotne race h kratkemu postanku. *Martin Košir*